

**Agenda de integritate
a Transurban S.A. Satu Mare**

2021-2025

**Aprobat
Director General
Ionuț Antonio Bujor**

1.1 Contextul general

Strategia Națională Anticorupție 2021-2025 (denumită în continuare SNA), a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.269/2021, și are ca scop promovarea integrității, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România.

În acest sens, Strategia Națională Anticorupție reunește măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative referitoare la: codul de conduită etică, consilierul de etică, declararea averilor, declararea cadourilor, conflictele de interese, incompatibilități, transparență în procesul decizional, accesul la informații de interes public, protecția avertizorului în interes public, interdicțiile post-angajare în cadrul instituțiilor publice (situațiile de pantouflage), funcții sensibile, gestionarea riscurilor de integritate și evaluarea ex-post a incidentelor de integritate.

Obiectivul major al strategiei organizaționale, îl reprezintă accentul pus pe implementarea standardelor de integritate și de a găsi cele mai eficiente mecanisme de aplicare a măsurilor preventive, asumarea agendei naționale anticorupție și a angajamentului de a nu afecta cadrul legislativ și instituțional din domeniul anticorupției. Totodată, sunt necesare consolidarea evaluării riscurilor și a vulnerabilităților la corupție, corelarea și eficientizarea mecanismelor de prevenire, educație și combatere a corupției la nivel organizațional.

Conducerea Transurban S.A. Satu Mare apreciază ca imperios necesară dezvoltarea și implementarea unor instrumente care să conducă la prevenirea corupției la nivelul unității, la creșterea nivelului de încredere a beneficiarilor în serviciile de transport public local oferite, la transparentizarea procesului decizional și consolidarea capacității manageriale, precum și formarea unei culturi a integrității.

Astfel, în actualul context legislativ, entitatea noastră își actualizează ansamblul priorităților și obiectivelor instituționale asumate de către conducerea entității în vederea respectării și aplicării standardelor legale de integritate, în vederea promovării unui climat de integritate organizațională. Prin Agenda de integritate organizațională se vor trasa liniile directoare ce vor fi avute în vedere pentru elaborarea planului de integritate.

Atât agenda de integritate cât și Planul de integritate ca instrumente de acțiune și prevenție în domeniul anticorupției sunt necesare a fi asumate de managementul de la cel mai înalt nivel, de personalul care ocupă funcții de conducere precum și de personalul cu funcții de execuție din cadrul entității.

1.2 Cadrul Legal

- ▶ Constituția României;
- ▶ Codul Penal;
- ▶ Hotărârea Guvernului nr. 1.269/2021 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pentru perioada 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia;
- ▶ Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție;
- ▶ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă;
- ▶ Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcarea legii;
- ▶ Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii;
- ▶ Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată;

- ▶ Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date;
- ▶ OSSG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ▶ Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică;

și al următoarelor documente interne:

- ▶ Regulamentul de Organizare și funcționare;
- ▶ Regulamentul intern;
- ▶ Codul de conduită etică;
- ▶ Declarația privind asumarea agendei de integritate.

1.3 Considerații generale

Strategia Națională Anticorupție definește corupția ca fiind, pe de o parte, devierea sistematică de la principiile de imparțialitate și echitate care trebuie să stea la baza funcționării administrației publice, și care presupune că bunurile publice să fie distribuite în mod universal, echitabil și egal și, pe de altă parte, substituirea lor ca practici care conduc la atribuirea către unii indivizi sau grupuri a unei părți disproporționate a bunurilor publice în raport cu contribuția lor.

1.4 Definiții

Amenințarea de corupție – acțiunea sau evenimentul de corupție care se poate produce în cadrul unei activități specifice a unei autorități sau instituții publice sau al unei structuri din cadrul acestora;

Integritatea – reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu și de a lua toate măsurile necesare pentru a evita astfel de situații;

Etica – se referă la comportamentul individual, în context organizațional, care poate fi apreciat sau evaluat fie din perspectiva valorilor, principiilor și regulilor etice explicite (coduri de etică, conduită, sau alte tipuri de documente fără statut de act normativ);

Comportamentul integru – este acel comportament apreciat sau evaluat din punct de vedere etic ca fiind corect. Integritatea, ca valoare individuală, se referă la această corectitudine etică, care nu poate fi delimitată de corectitudinea legală și profesională;

Comportamentul lipsit de integritate - este o formă de subminare a misiunii organizației, conducând la un climat organizațional toxic pentru angajați și terți, și afectând interesele legitime ale tuturor celor implicați, inclusiv interesul public;

Prioritatea interesului public – reprezentanții instituțiilor și autorităților publice au datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Aceștia nu trebuie să se folosească de funcția publică pentru obținerea de beneficii necuvenite patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate;

Transparență – reprezentanții instituțiilor și autorităților publice vor asigura accesul neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea societății civile în cadrul acestui proces;

Agenda de integritate organizațională – reprezintă ansamblul priorităților și obiectivelor instituționale asumate de conducerea entității în vederea respectării și aplicării standardelor legale de integritate, în vederea promovării unui climat de integritate organizațională. Agenda

de integritate organizațională trasează liniile directoare ce vor fi avute în vedere pentru elaborarea planului de integritate;

Standarde legale de integritate – sunt avute în vedere acele măsuri de transparență instituțională și de prevenire a corupției consacrate de legislația națională și reflectate în inventarul anexă la SNA;

Impact – dimensiunea efectelor materializării riscurilor de corupție asupra exercitării atribuțiilor autorităților și instituțiilor publice;

Incident de integritate – unul dintre următoarele evenimente privind situația unui angajat al unei autorități sau instituții publice sau al unei structuri din cadrul acestora: încetarea disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele denotologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv cele stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune; trimiterea în judecată sau condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor; rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate, referitor la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictului de interese sau regimului incompatibilităților;

Materializarea riscului de corupție – concretizarea unei amenințări de corupție, care conduce la săvârșirea unei fapte de corupție;

Plan de integritate – ansamblul de măsuri identificate de conducerea instituției ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție identificate, vizând prevenirea corupției, educația angajaților, dar și a publicului-țintă vizat de activitatea instituției, precum și combaterea corupției;

Probabilitate – eventualitatea de materializare a unui risc de corupție;

Registrul riscurilor de corupție – document întocmit în cadrul activității de management al riscurilor de corupție de către grupul de lucru responsabil, cuprinzând descrierea riscurilor de corupție identificate în cadrul instituției, domeniul de activitate în care se manifestă, probabilitatea, impactul și expunerea, măsurile de intervenție necesare, termenul de implementare și responsabilul de risc;

Responsabil de risc de corupție – personalul responsabilizat prin registrul riscurilor de corupție pentru implementarea măsurilor de prevenire sau control din cadrul autorităților și instituțiilor publice;

Risc de corupție – probabilitatea de materializare a unei amenințări de corupție care vizează un angajat, un colectiv profesional sau un domeniu de activitate, determinată de atribuțiile specifice și de natură să producă un impact cu privire la îndeplinirea obiectivelor/activităților unei autorități sau instituții publice sau unei structuri din cadrul acesteia;

Vulnerabilitate – slăbiciune în sistemul de reglementare ori control al activităților specifice, care ar putea fi exploatată, putând conduce la apariția unei fapte de corupție.

2. Scop, valori și principii

2.1 Scopul strategiei

Agenda de integritate organizațională are drept scop promovarea eticii și integrității la nivelul Transurban S.A. Satu Mare consolidarea capacității entității de a asigura calitatea și accesul la serviciile publice pentru realizarea interesului public, continuarea măsurilor anticorupție pentru prevenirea abaterilor, neregulilor, a suspiciunilor de fraudă, a situațiilor de conflict de interese și incompatibilitate, eficacitatea și eficientizarea desfășurării tuturor activităților pentru realizarea interesului public.

Scopul Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025 este promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției.

Pentru fiecare tip de intervenție sunt identificate obiective generale și specifice. Toate acestea sunt dezvoltate prin asumarea transparenței decizionale și a unui management deschis, ca o consecință a prezentei agende de integritate, dublată de abordarea de intervenție strategică în domeniul anticorupției, formată din cele trei componente: prevenire, educație și combatere.

Impactul scontat al agendei de integritate implementate la nivelul instituției va conduce la:

- ▶ modificarea percepției și mentalității publice legată de amploarea fenomenului de corupție;
- ▶ reducerea substanțială, a cazurilor de fraudare și corupere a procedurilor de achiziții și a incidentelor de integritate în sectoarele vulnerabile identificate;
- ▶ implementarea măsurilor preventive anticorupție la nivelul instituțiilor publice, ca parte a unui plan de integritate dezvoltat pe bază de analiză de risc și standarde de control managerial intern.

2.2 Valorile fundamentale

Transurban S.A. Satu Mare acordă maximă prioritate respectării standardelor de etică și morală și se angajează să implementeze toate măsurile necesare prevenirii situațiilor de abuz sau de erori în relațiile pe care instituția le are cu toate categoriile de colaboratori precum și administrarea patrimoniului și gestionarea fondurilor publice.

De asemenea, conștientizează necesitatea respectării principiilor privind integritatea în cadrul acestei instituții și apreciază necesitatea raportării la standarde de performanță ridicată, dorind să vină în întâmpinarea demersurilor societății civile și a propriilor angajați privind conduita externă și internă a reprezentanților entității.

La baza tuturor activităților desfășurate în cadrul entității, stau următoarele valori fundamentale:

Voința politică – de a înțelege importanța unei societăți lipsite de corupție și aportul adus pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor prevăzute de Strategia Națională Anticorupție;

Prioritatea interesului public – datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în exercitarea profesiei. Obligația de a nu folosi îndatoririle publice pentru obținerea de beneficii necuvenite, patrimoniale sau nepatrimoniale, în scop personal, pentru familie sau pentru persoane apropiate;

Integritate – obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor profesiei. Refuzul de a accepta vreun beneficiu financiar sau de orice altă natură de la persoane sau organizații care ar putea influența îndeplinirea atribuțiilor postului. Totodată, obligația entității de a lua toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități;

Transparența – adoptarea unei atitudini deschise și transparente în toate deciziile și acțiunile pe care personalul instituției le întreprinde. Asigurarea accesului neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea membrilor societății civile;

Obiectivitatea – îndeplinirea atribuțiilor postului, inclusiv ale celor pentru elaborarea anunțurilor publice, atribuirea contractelor, recomandarea unor persoane fizice sau juridice la premii și recompense, aprobarea sau respingerea documentelor interne cu caracter procedural, prin adoptarea unei atitudini obiective, care să ducă la decizii corecte pentru realizarea interesului public.

Profesionalismul – promovare valorilor și principiilor fundamentale în activitățile specifice entității, printr-o atitudine responsabilă în interesul instituției și a cetățeanului.

2.3 Principiile care stau la baza SNA și a Agendei de Integritate Organizațională

Principiul statului de drept în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Acesta are la bază respectarea drepturilor omului și presupune separația puterilor în stat;

Principiul răspunderii potrivit căruia instituțiile publice răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, respectiv pentru modul de implementare și eficiența strategiilor;

Principiul gestionării responsabile a riscurilor generate de comportamente lipsite de integritate, ca parte integrantă din procesul managerial desfășurat de către fiecare organizație;

Principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție: instituțiile publice trebuie să elaboreze, să implementeze și să mențină proceduri puternice, care să fie proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale și dimensionate în funcție de resursele și complexitatea organizației;

Principiul prevenirii săvârșirii faptelor de corupție și a incidentelor de integritate potrivit căruia identificarea timpurie și înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție sunt prioritate și imperative. Atât instituțiile publice, cât și cele private trebuie să dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor, agenților și contractorilor. Fiecare entitate ar trebui să evalueze riscurile de luare de mită asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri cu alte entități și este dator să efectueze evaluări periodice ale riscurilor. La încheierea de parteneriate sau aranjamente contractuale trebuie să verifice dacă respectivele organizații au politici și proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii și orientări;

Principiul eficacității în combaterea corupției, care se bazează pe evaluarea continuă a activității instituțiilor cu atribuții în domeniu, atât din punctul de vedere al îndeplinirii cât mai complete a obiectivelor asumate pentru a produce efectele pozitive pe care societatea le așteaptă, cât și al managementului organizațional.

3. Obiective generale, specifice și acțiuni principale

3.1 Obiectiv general nr. 1 – ”creșterea gradului de implementare a măsurilor de integritate la nivel organizațional”

Obiectiv specific 1.1 Implementarea măsurilor de integritate

Măsuri:

- ▶ Adoptarea și distribuirea în cadrul instituției a declarației privind asumarea unei agende de integritate organizațională;
- ▶ Adoptarea și distribuirea în cadrul instituției a planului de integritate ca urmare a consultării angajaților și a evaluării de risc precum și asigurarea resurselor necesare implementării acestuia;
- ▶ Evaluarea anuală a modului de implementare a planului și adaptarea acestuia la vulnerabilitățile nou apărute;
- ▶ Identificarea, analizarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, precum și stabilirea și implementarea măsurilor de prevenire și control al acestora; Identificarea, evaluarea și raportarea unitară a incidentelor de integritate, precum și stabilirea unor măsuri de prevenire și/sau control;
- ▶ Actualizarea și revizuirea procedurilor implementate.

3.2 Obiectiv general nr. 2 ”reducerea impactului corupției asupra cetățenilor”

- ▶ Asigurarea unei protecții efective a cetățenilor care sesizează presupuse incidente de integritate săvârșite de furnizorii de servicii publice;

- ▶ Formarea unei culturi civice de confruntare a fenomenului corupției;
- ▶ Digitalizarea serviciilor publice care pot fi automatizate, cu scopul de a reduce riscurile de corupție.

3.3 Obiectiv general nr. 3 ”creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul achizițiilor”

- ▶ Atragerea și menținerea în sistem a personalului specializat în achiziții, inclusiv prin consolidarea statutului acestora, profesionalizarea personalului și asigurarea unui regim de protecție adecvat împotriva tentativelor de intimidare sau corupere;
- ▶ Încurajarea utilizării unor abordări inovative pentru implicarea societății civile în monitorizarea integrității achizițiilor.

4. Sistemul de monitorizare și evaluare a strategiei

Obiectivele procesului de monitorizare sunt:

- ▶ Identificarea progreselor înregistrate în implementarea strategiei;
- ▶ Identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- ▶ Creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției;
- ▶ Identificarea soluțiilor și a bunelor practici;
- ▶ Propunerea de măsuri în vederea actualizării planului;
- ▶ Informarea publicului cu privire la progresele înregistrate.